

ΑΠΟ ΤΗΝ
ΤΙΝΑ ΜΑΝΔΗΛΑΡΑ

Πέντε ξεχωριστά βιβλία ξένων λογοτεχνών

Συναρπαστικά μυθιστορήματα και κλασικοί τίτλοι σε νέες μεταφράσεις. Ξεχωρίζουν ανάμεσα στις κυκλοφορίες της άνοιξης.

ΜΑΡΓΚΑΡΕΤ ΑΤΓΟΥΝΤ Φλέγοντα Ερωτήματα

Μτφρ.: Βάσια Τζανακάρη, εκδόσεις Ψυχολογία
 Όσοι την έχουν γνωρίσει από κοντά έχουν διαπιστώσει ότι, αντίθετα απ' ό,τι πιστεύεται, η Μάργκαρετ Άτγουντ δεν έχει καμία σχέση με τη λέξη «δυστοπία» ή «αυστηρότητα», κάτι που φαίνεται όχι μόνο στις διαρκείς παρεμβάσεις της αλλά και στις διαλέξεις της που περιλαμβάνονται στο πολύτιμο αυτό βιβλίο. Στα *Φλέγοντα Ερωτήματα*, τα οποία θέτει, δίνοντας και τις απαντήσεις, η Καναδή μυθιστοριογράφος, αναφέρονται όχι μόνο το χιούμορ αλλά και η ζωντάνια της σκέψης της και το εύρος των γνώσεων που εκτείνονται από τη βαθιά πρόκληση των αρχαιοελληνικών μύθων και των οαιζηρικών κειμένων έως τα πιο πρωτότυπα ποιήματα. Ως εκ τούτου, είναι η πλέον αρμόδια για να ξεδιαλύνει τις διαφορές ανάμεσα στην «επιστημονική μυθιστορία», στην οποία εντάσσει μυθιστορήματά της όπως η *Ιστορία της Θεραπεινίδας*, για την οποία μιλάει αναλυτικά, την επιστημονική φαντασία, τη λογοτεχνία εικολογικής φαντασίας και τα δυστοπικά μυθιστορήματα, επισημαίνοντας χαρακτηριστικά ότι καμία γυναίκα δεν φάνηκε να έχει πρωταγωνιστικό ή κύριο ρόλο σε αυτά. Επιπλέον, η πάντοτε ευαίσθητοποιημένη ως προς τη γυναικεία γραφή Άτγουντ μιλάει εκτενώς για τις γυναίκες συγγραφείς, όπως η αγαπημένη της Άλις Μάνρο, και αποτίνει φόρο τιμής στην άγνωστη στους πολλούς Ρέιτσελ Κάρσον για την προσέγγιση του κρίσιμου θέματος του περιβάλλοντος. Απολαυστικά και ευφυή, τα κείμενά της δίνουν πάντα μια διαφορετική πινελιά: χαρακτηριστικό το κείμενό της για τα ζώμια, που κλείνει αναφέροντας πως, σε αντί-

θεση με τους ζωντανούς-νεκρούς, οι άνθρωποι μπορούμε να καλλιεργούμε ακόμα την ελπίδα. «Ίσως αυτό να είναι το πραγματικό νόημα των ζώμια: είμαστε εμείς, αλλά χωρίς την ελπίδα. Είθε να έχετε ελπίδα» είναι η κεντρική της ευχή. Την κρατάμε όσο μπορούμε.

DAVID MITCHELL Ατλας Νεφών

Μτφρ.: Μαρία Ξυλούρη, εκδόσεις Μεταίχμιο
 Είκοσι χρόνια μετά την πολυκρητή εμφάνισή του το *Cloud Atlas* επιστρέφει στο προσκήνιο με νέα μετάφραση και επεξευρωμένη στα ελληνικά. Συνοδεύεται από ειδικό επίμετρο του Βρετανού συγγραφέα, ο οποίος ανιχνεύει όλη αυτήν τη περιπετειώδη διαδρομή που κατέστησε το μυθιστόρημα το πλέον ρηξικέλευθο και αξιομνημόνευτο στην αυγή του 21ου αιώνα. Τώρα, λοιπόν, που το σύννεφο των ενθουσιωδών αντιδράσεων για ένα βιβλίο που δικαίως μας εισήγαγε στη νέα εποχή μιας εντελώς καινοτόμου γραφής, δυναμικής, γεμάτης ενέργεια και μεστής στον τρόπο που χειριζόταν την πολυφωνία έχει υποχωρήσει, μπορούμε να δούμε με μεγαλύτερη καθαρότητα τις αρετές του και να ξανααξιόθεσουμε στα διαφορετικά χωροχρονικά τοπία της αφήγησής του. Πρόκειται για την ευφυή συναρμογή έξι ιστοριών που διαδραματίζονται σε διαφορετικές περιόδους του πλανήτη, από τη δεκαετία του 1850 μέχρι τον 25ο αιώνα και δίνουν την αφορμή να ξεδιπλωθεί ένα τεράστιο φάσμα αναφορών, αποδεικνύοντας την ικανότητα του Μίτσελ στο στήσιμο μιας πολύπλοκης, εγκιβωτισμένης αφήγησης. Το παράδοξο είναι ότι, είκοσι χρόνια μετά την έκδοσή του και με τη μεσολάβηση των πιο νοσταλγικών βιβλίων που έγραψε ο Μίτσελ, όπως το πρόσφα-

το *Utopia Avenue* (επίσης από το Μεταίχμιο), το *Cloud Atlas* διατηρεί το σφρίγος και την ανατρεπτική του δύναμη. Μοναδική παραφροσύνη, ίσως, σε όλη αυτή την εντυπωσιακή διαδρομή η μεταφορά του στον κινηματογράφο από τις αδελφές Γουατσόφσκι και τον Τομ Τίκβερ, που μάλλον δεν το δικαίωσε, επιβεβαιώνοντας την περφόρμη φράση του Τζονθαν Φράνζεν ότι τα βιβλία γράφονται ακριβώς για να μη μεταφέρονται με επιτυχία στο σινεμά.

JAMES BALDWIN Μια άλλη χώρα

Μτφρ.: Κωστής Αρβανίτης, εκδόσεις Πατάκης
 Γραμμένο ανάμεσα στο *Giovanni's Room*, όπου με περίσσιο θάρρος αυτός ο γιος ιεροκήρυκα μιλούσε για τον ομοφυλοφιλικό έρωτα, τα πιο δοκιμακιά κείμενα αλλά και την πρώτη του συλλογή διηγημάτων *Going to meet the man*, το *Μια άλλη χώρα* είναι το βιβλίο που καθιέρωσε τον Τζέιμς Μπόλντουιν στη συνείδηση των αναγνωστών. Μεταφέροντας στις σελίδες του όλη την εναλλαγή των έντονων συναισθημάτων στην άκρως ρατσιστική Αμερική της δεκαετίας του '50, κάθε του φράση είναι ένα λιθαράκι στον τεράστιο αγώνα που έδιναν οι Αφροαμερικανοί ώστε να μπορέσουν, έστω, να ακουστούν· και αυτή διαφαίνεται σε κάθε πτυχή του συγκλονιστικού αυτού βιβλίου. Όπως διαβάσουμε στο απόσπασμα της απάντησής που δίνει η Άιντα στον Κας, όταν τη ρωτάει αν μισεί τους λευκούς, «άμα σε κράταγαν εδώ και σε περιόριζαν και σ'έκαναν να πεινάς και να βλέπεις τη μάνα σου, τον πατέρα σου,

Μάργκαρετ Άτγουντ

David Mitchell

James Baldwin

την αδελφή σου, τον εραστή σου, τον αδελφό σου, το γιο σου, την κόρη σου να πεθαίνουν, να τρελαίνονται ή να παίρνουν την κάτω βόλτα, μπροστά στα ίδια σου τα μάτια; Κι όλα αυτά όχι με βιασύνη, από τη μια μέρα στην άλλη, αλλά κάθε μέρα, κάθε μέρα, για χρόνια, για γενιές ολόκληρες; Σκατά. Σε κρατάνε εδώ επειδή είσαι μαύρος, ενώ διατυμπανίζουν μαλακίες για τη χώρα της ελευθερίας και την πατρίδα των γενναίων». Τόσα χρόνια μετά και ο Μπόλντουν παραμένει ο συγγραφέας που «ακόμα και οι λευκοί φιλελεύθεροι δεν έπαψαν να φοβούνται», όπως έγραψε χαρακτηριστικά στη νεκρολογία του το «Newsweek».

FERNANDA MELCHOR
Εδώ δεν είναι Μαϊάμι

Μτφρ.: Αγγελική Βασιλάκου, εκδόσεις Δώμα
Αν ο Χάντερ Τόμσον εξέφρασε μια ολόκληρη εποχή γραφιάδων με ιστορίες από τις παρυφές του δημοσιογραφικού κόσμου και από όλα όσα ο επίσημος Τύπος βύθιζε στα σκοτεινά, η θαρραλέα Μελτσόρ έχει προωθήσει ακόμα περισσότερο τη μοναδική μείξη πραγματικού, ντοκιμαντεριστικού στοιχείου και μυθοπλασίας. Φτιάχνοντας υψηλή λογοτεχνία με ακραία ρεαλιστικά υλικά –άλλωστε, ποιος μπορεί να ξεχωρίσει τι είναι πραγματικό και τι αδιανόητο στο σύγχρονο Μεξικό;–, καταβυθίζεται στο υπογάστριο της κοινωνίας για να βγάλει από τα σπλάχνα του όλα όσα οι υπόλοιποι επιμένουν να ξορκίζουν. Ναρκέμποροι και χρήστες, απουσνάγωγοι και απλοί άνθρωποι που πιστεύουν σε εξορκισμούς και μάγια, ακόμα και μια βασίλισσα του καρναβαλιού όπως η Εβανχελίνα Τεχέρα που σκότωσε τα δυο της παιδιά και τα έθαψε σε γλάστρες, τίποτα δεν φαίνεται να ξεφεύγει από το εκτυφλωτικό φως της Μελτσόρ. Η συγγραφέας της *Εποχής των Τυφλώνων* και του *Παρανάις* (επίσης κυκλοφορούν από το Δώμα) επιβεβαιώνει ότι δίκαια έχει προκριθεί ως η καταξιωμένη συγγραφέας της λίστας του Βοοκερ και μία από τις σημαντικότερες συγγραφείς στη Λατινική Αμερική, με τον Χουάν Γκαμπριέλ Βάσκεθ να την αποκαλεί στο «New Yorker» «τη σπουδαιότερη νέα

συγγραφέα του Μεξικού». Όπως επισημαίνει χαρακτηριστικά η Μεξικανή συγγραφέας στο κείμενο που συνοδεύει τις ιστορίες της, «δεν γράφω για δάκρυα, για οπλισμένους άνδρες ή τραυματισμένα παιδιά εκεί όπου δεν υπήρξαν. Η μόνη μυθοπλασία που είμαι διατεθειμένη να αναγνωρίσω σε αυτές τις αφηγήσεις είναι εκείνη που ενυπάρχει σε κάθε κατασκευάσμα της ανθρώπινης γλώσσας, από το ποίημα μέχρι το δελτίο Τύπου: η φόρμα, η αφηγηματική δομή».

CARLO LUCARELLI
Η τριλογία του φασισμού

Μτφρ.: Δήμητρα Δότση, εκδόσεις Διόπτρα
Ο αναμορφωτής του ιταλικού νουάρ καταφέρνει με την κλασική αυτή τριλογία του να ενώσει το πολιτικό στοιχείο με τη μυθοπλασία και το ιστορικό ντοκουμέντο με την αστυνομική πλοκή. Πρωτοεκδοθείσα από τον Κέδρο, η *Τριλογία του Φασισμού*, δηλαδή τα *Εν Λευκό*, *Ένα μουντό καλοκαίρι* και το *Μπουρδέλο της οδού Όκε*, κυκλοφορεί σε νέα μετάφραση από τη Δήμητρα Δότση και τις εκδόσεις Διόπτρα, δίνοντάς μας μια καλή αφορμή να στοχαστούμε με αφορμή τη θέση ενός αμέτοχου και ουδέτερου ιδεαλιστή, όπως ο αντι-ήρωας του Ντε Λούκα, σε ένα φασιστικό σύμπαν –βλέπε άνοδο της ακροδεξιάς σήμερα–, σε έναν κόσμο που καταρρέει. Ταυτόχρονα, μέσα από τις σελίδες της τριλογίας παρακολουθούμε όλα τα ιστορικά γεγονότα που συγκλόνισαν την Ιταλία, από το φασιστικό ψευδοκράτος της περίφημης Δημοκρατίας του Σαλό μέχρι την εμφύλια σύρραξη δεξιών και κομμουνιστών το 1948. Στο ψευδοκρατίδιο που έστησε ο Μουσολίνι στο Σαλό και συγκεκριμένα στη λίμνη Γκάρντα τοποθετείται το πρώτο αυτό βιβλίο της τριλογίας, με τον επιθεωρητή Ντε Λούκα να αρχίζει την έρευνα μιας περιέργης υπόθεσης δολοφονίας, όταν ένα μέλος του φασιστικού κόμματος, το οποίο έχει διασυνδέσεις σε όλο το φάσμα της υψηλής κοινωνίας, βρίσκεται νεκρό στο διαμέρισμά του. Η νουάρ πλοκή φαίνεται να ακολουθεί τη σταδιακή κατάρρευση της ιταλικής κοινωνίας, μετατρέποντας την τριλογία σε σημείο αναφοράς και τον συγγραφέα της σε κορυφαίο ανανεωτή του ιταλικού giallo και ένα από τα σπουδαιότερα ονόματα στην ιστορία του σύγχρονου νουάρ.

